

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Častitim našim čitateljem!

Včerajšnje številko našega lista je sl. c. kr. državno pravništvo dalo zapleniti zaradi uvodnega članka, ki je razpravljal neki odlok Praške deželne nadsodnije gledé sodnega jezika.

Iz Zagreba 13. sept.

Tukaj je pri današnjih volitvah zmagala vladina stranka v vseh treh kotarih. Nikola Krešić je dobil 444 glasov proti Janku Gratoru (64 glasov), dr. Stanko Andrijević 458 glasov proti dr. Simi Mazzuri (136 glasov), ban Pejačević 290 glasov proti Matiji Mrazoviću (35 glasov).

Volilci tretjega volilnega okraja so banu poklonili svilen prapor z njegovo sliko.

Nadalje so dozdej znani ti le izbori in sicer je zmagala neodvisna narodna stranka: v Jaski (Kamenar), v Samoboru (Vojko Spišić), v Djakovu (dr. Vojnović), v Koprivnici (Vikt. Spišić), v Karlovcu (Türk), v Varaždinu (Petrović). Vladina stranka je zmagala: v Sisku (Kotur), v okolici Karlovca (Vil. Hatz), v Ivancu (dr. Derenčin), v Varaždinskih toplicah (kanonik Vučetić), v Oseku (Mihalović), v Daruvaru (Tüköry), v Vukovem (Svitozar Kušević), v Novem (Vončina proti Starčevićjancu Barčiču), v Sotinu (minister Bedeković), v Rumi (ban Pejačević), v Ivaniću (dr. Šram). Srbska stranka je zmagala v Boboti (dr. Rozulić). Stranka prava je zmagala v Bakru (dr. Ante Starčević), a v Delnicah (Valušnik).

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. septembra.

Nihče ne dvomi, da zdanja naša vlada nijma dobre volje izvesti enakopravnost, a

menda tudi jedino le voljo. Vsi avstrijski Slovani so z veseljem pozdravljali Taaffeja, okolo njega so se vstopili in slušali njegove besede, ko pa je dejal, da je njegova vlada vlada sprave, obljubili so mu, da ga hote vedno spremljati na vseh potih. To se je tudi zgodilo; a usluga zahteva tudi uslugo od nasprotne strani. Slovani so podpirali vlado, ker je obljubila, da jim bode dala pravice, treba bi bilo torej, da vlada res kaj stori. Do zdaj se ne vidi nikjer nič boljšega, — pri nas kakor tudi v Čehih. Tudi Čehi vlado opominajo, naj vendar jedenkrat uže začne misliti na nje; osobito pa se hudujejo Čehi, ker niso dobili českega vsučilišča. Ali se bomo res morali vedno tolažiti: Bode uže bolje! To nam ne bode obrodilo nobednega sadu.

Vladna „Wiener Zeitung“ naznanja, da je deželni namestnik za Gorenje Avstrijsko imenovan baron Weber.

Ustavoverci se po listih razgovarjajo o ustanovitvi nemškega kluba v državnem zboru. Se vé, da je zraven tudi oče Herbst. On je bil sicer začetkom drugih mislij, a ker je videl, da ga ne bodo podpirali, se je spokoril, umeje se, da le zaradi tega, da tudi v tem klubu prevzame vodstvo.

Vnanje države.

Listi se še vedno mnogo pečajo s shodom ruskega in nemškega cesarja. Vsi vedo povedati, da pomeni ta shod mir, zraven se vé da, se ne morejo zdržati, da vsak s svojega strankarskega stališča dostavlja opazke, kar in kakor mu ugaja. Ta shod je istim ljudem, ki tako radi svet strašijo s panslavizmom prav po godu prišel, zopet vedó povedati, da se bode jel zatirati panslavizem.

Izvršile so se zadnje ožje volitve v Franciji, zdaj se vidi prav natančen izid in ta kaže, da je republika zmagala. Zdaj je gotovo, da Francija ostane republika, zdaj nihče več ne bode razpravljaj vprašanja, ali monarhija ali republika, zdaj je jedino vprašanje, kako je mogoče republiko narediti srečno, s katerimi sredstvi je mogoče pripeljati jo do blagostanja. Pri

tem obračajo se vseh oči na duševnega voditelja republikanske stranke, na Gambetto. Da bode imel kot ministerski in kot predsednik zbornice veliko vpliva pri poslancih je gotovo, če pa je tudi tako močan, da bode mogel z uspehom ravnati veliko ladijo in jo pripeljati v varno pristanišče, to je vprašanje.

Nemčija je poslala v Rim poslanika Schlözerja, da se s pspežem pogovarja o spravi mej nemško vlado in vatikanom. Schlözer je bil uže v avdijenci pri papeži, a nič se ne zvé o teh pogovorih, vse se še drži tajno.

V **Irskej** se vrše nekatere volitve za zbornico. Deželna liga se udeležuje teh volitev, a njeni kandidati propadajo.

Zdaj ko se v Evropi shajajo vladarji in časopistvo oznanja mir, dohajajo nam iz Afrike vojni glasovi, v **Kajiri** nastala je vojaška revolucija. Več regimentov je prišlo pred palačo kediva in zahtevali so, naj se odpusté sovražni ministri. Kedive je moral obljubiti, da bode ustregel njihovim željam. Sicer momentanno ne bode imela revolucija nikake posledice, a ne vé se, kaj se bode zgodilo pozneje. Afrika je ozemlje, kjer tekmuje Francija in Anglija. Francija bojuje se zdaj v Tuneziji; nedvomno je, da bode njeno orožje zmagalo, a kaj potem? — bode-li prodirala naprej v Egipet. Egipet je jabolko rade za Francijo in Anglijo in zgodi se lahko, da se ravno tu v Egiptu srečati oboroženi ti dve državi. Potem pa se bode reševalo vprašanje, kdo bode gospodar novemu svetu. Umeje se, da bode Turčija le mirno morala gledati, kako si delita Francija in Anglija njeno ozemlje. Turčija je onemogla, sultan je le še odsev suverena, kakor z marioneto se igrajo z njim evropski poslaniki.

Dopisi.

Iz Središča 11. septembra. [Izv. dop.]

Kakor je uže zadnjič bilo naznanjeno, se bode v nedeljo 25. t. m. v Središči obhajala svečanost narodnega pesnika Štefana Modrinjaka.

Listek.

Listi iz tujine.

XI.*)

Firenze, sv. Jarneja dan 1881.

Dragi prijatelj! Ko sva se videla zadnji-krat letošnje Binkošti, obljubil sem Ti, da zopet poprimem za pero ter sem ter tja spregovorim kaj o svojih potovanjih. Prijazno zanimanje Tvoje in mnogih mojih prijateljev za slabotne (Nikar v pretiranej skromnosti sam sebi delati krivice! Ur.) moje potniške črtice in čenčarije mi je najbolje priznanje ter mi daje upanje, da tudi meni nepoznatih čitateljev ne dolgočasim s temi vrsticami.

Pač nijsem mislil, da pričujočih listov ne bode več uvrščaval v „Narodove“ predale nepozabljivi nam prijatelj Jurčič, ki ga je tako

neusmiljeno ugonobila nemila neprijateljica naša, bela smrt, v cvetu mladih njegovih let, kakor toliko drugih nadpolnih talentov slovenskih, nego da bodeš imel Ti izvrševati trudapolno delo slovenskega Sisifa ali, še bolje rečeno, slovenskih Danajid. Tako bi imenoval jaz glavnega urednika slovenskega lista, trudečega se valiti od dneva do dneva kvišku vedno nazaj begajočo skalo ter polniti nikdar site predale požrešnega dnevnika.

Pa trdil se bodem biti kolikor mogoče priden, vsaj gradiva imam nabranega dovolj in tega ne bode mi zmanjkalo tako hitro, potniška moja torbica je polna spominov iz domačih in tujih dežel.

Ko sem lani spomlad napotil se proti domovini v Zagreb, čez Reko in Karlovec, od tod potem domu v Ljubljano in v Trst, upal sem, da mi bode moč muditi se vsaj nekoliko tednov doma, a brzo poklicala me je dolžnost nazaj v Milan, od tam preko južne

Francoske čez Nizzo in Marseille (kjer sem se mudil nekaj časa) naprej na Špansko v Barcelono. Komaj da sem izgotovil tu svojo nalogo, prepevajoč v „Teatro Espanol“ skoraj dva meseca, bilo mi je vrniti se v Milan in nemudoma dalje po železnici notri do Odesse na Rusko, v simpatično mi deželo naših severnih bratov. Lepa klobasica potniška. Vozili in vozili smo se iz Milana preko Ljubljane, Gradca, Dunaja, Oderberga, Krakova, Lvova, Črnovic, Jassija, Kišineva, Benderja do Odesse, kjer sem ostal vso zimo.

Letošnje spomlad bil sem odšel v Kijev, a došel ravno o času groznega carjeubijstva. Odšel sem potem v Pešto, prepeval jeden mesec Magjarom in se čez 50 dnij (tako dolgo ostala so zaprta vsa gledališča na Ruskem) podal nazaj v Kijev, a se moral zopet kmalu vrniti zaradi židovskih nemirov. Tako sem moral odložiti na ugodnejši čas svoj namen, podati se naprej v Rusijo, kajti povsodi godili

*) Glej št. 179 od 7. avgusta 1880. leta.

Priredilo jo bode društvo „Sloga“ v zvezi s središkimi narodnjaci. Pa kakor vsako narodno podjetje, tako je našla i naša svečanost mej Slovenci svoje nasprotnike. Ugovarjajo nam, da je letos uže prekasno ter bi nam lahko vreme nagajalo, da je prekratek čas za priprave, da ne bode navzočnih dijakov. Lahko nam je te ugovore zavrnuti. Res konec septembra se bode še le obhajala ta svečanost, ali neugodno vreme nas more, če nam je sreča nemila, tudi sredi leta ravno tako neprijetno zavirati, kakor zdaj jeseni. Kar se tiče kratkosti časa, bode odbor, če le hoče svojo dolžnost storiti ne brigajoč se za klepetanje onih, katerih gaslo je „opozicija na vsak način“, dokazal, da se tudi v kratkem času da taka svečanost prirediti. Da dijakov ne bode, tudi nij res, kajti dijaki bodo uže dostojno zastopani po vseučiliščnikih.

Vsakako pa je potrebno, da se še letos obhaja v ptujskem okraji svečanost, ki bi jačila narodno zavest ter dokazala, da nas rogoviljenje nasprotnikov nikakor nij ugnalo v kozji rog. Svečanost pa se tudi zavoljo tega ne more na prihodnje leto preložiti, ker se namerava tedaj prirediti v Ptuji tabor, katerega so letos prepovedali; tabor dostojno podpirati denarstveno, kakor tudi z obilnim obiskom bode naša dolžnost, katero storiti bi nam bilo prav težko, če bi nam drugo leto še Modrinjakova svečanost stroške delala.

Ob enem prijavimo, da bode se životopis in izbrane pesni Modrijakove razdelile pri tej svečanosti. Table d'ôte bode z vinom in kruhom vred po 1 gld. 50 kr. Odbor bode ob enem prošnjo vložil do ravnateljstva južne železnice, da naj zniža voznino in da naj ponočni brzovlak, gredoč iz Magjarske proti Trstu in Beču v Središči postoji.

Upam torej, da nas bodo slovenski rodoljubi ta dan v prav obiloem številu počastili.

Iz Celja 12. septembra. [Izviren dop.] (Nemšk liberallec pred sodnijo.) Gospodu profesorju Žitku v Ptujem sta došli letos dve dopisnici; prva pod naslovom: „Professor Žitek, Gimnasium? Slovenien?? Pettau“ se glasi: „Herr Professor! Mit Staunen bemerkte ich meinen ehrlichen Namen auf einer impertinenten panslavistischen Broschüre. Glauben Sie, wenn Sie ein russischer Vorposten sind, ich auch so ein Agent bin. Wer ehrlich ist, der verbirgt sich nie und bietet seinen Gegnern kühn die Stirne dar. Ich werde mit Ihnen deshalb noch weiter sprechen. M. Pomladinowič.“ To dopisnico je

pi-al dijak VI. razreda mariborskega gimnazija Gumplovicz, rodod Poljak, a drugače se ve da trd Nemec. Znano je, da je izšla letos knjižica „Die Gleichberechtigung der Slovenen“, Gumplovicz je sodil, da je to knjižico pisal in izdal gospod profesor Žitek v Ptujem, in to je bil povod omenjene dopisnici. Gospod profesor Žitek ima svojega sina Vladimira v sedmem razredu mariborskega gimnazija, in ker sta oča in sin obadva pošteni narodnjaka, je bil tudi mladi Žitek Gumplovicu trn v peti. Da bi tedaj prav občutljivo zadel očeta in sina, pisati je dal Gumplovicz po svojem sošolci Peternelu še drugo dopisnico g. profesorju Žitku pod naslovom: „Gospodu Žitek, profesor Ptuj“. Ta dopisnica se glasi: „Lieber Freund! Deinen Brief und Deine Karte habe ich erhalten. Ich danke Dir vielmals für die Mühe und Liebe, die Du mir indirect erweist, indem Du Deinem Sohne Wladimir Schitek immer gehörig mit Geld versorgst, was ihm ermöglicht, alle Nacht zu mir schlafen zu kommen. Da ich nun gehört habe, dass der Direktor Gutscher ihm deswegen zu sich rufen liess und ihm drohte, falls er noch einmal von Professor Ambrusch betreten werde, ihn auszuschliessen, so bitte ich Sie dem Herrn Direktor eine Erlaubniss zu schicken (für den Wladimir) mich jeden Abend zu besuchen. Schwester Anna — Scharfer Eck Drauplatz“. Po srečnem naključju je g. vodja Gutscher zasledil pisatelja teh dopisnic. Po konferenciji na mariborskem gimnaziju je g. profesor Pajek Gumplovicu rekel, da ga bode gotovo zaradi razžaljivih dopisnic gospod Žitek pri sodnji tožil. Na to je odgovoril Gumplovicz: „Wenn ich wollte, könnte ich eine Anzeige machen, die den Wladimir Žitek und viele andere in's Unglück bringen würde; doch bin ich kein Denunziant, ich bin deutsch-liberal!“ Gospod profesor Žitek je v lastnem in v imenu svojega sina Vladimira po dr. Ivanu Srnci vložil tožbo pri c. kr. okrajnej sodnji mariborskeji zaradi razžaljenja časti.

Po dolgej obravnavi je sodnik g. pristav dr. Nemanič zatoženca Gumplovicza nekrivim spoznal. Dr. Srnc je zoper to razsodbo vložil pritožbo, in bila je tedaj 7. t. m. pred celjsko okrožno sodnijo prizivna obravnava. Predsedoval je tej obravnavi g. deželne sodnije svetovalec pl. Schrey, votantje so bili gg. deželne sodnije svetovalca pl. Garzarolli in Jordan pa g. pristav dr. Fohn. Namestu zatoženca je prišel njegov oče dr. Gumplovicz, docent statistike na graškem vseučilišču, kateri je svojega sina tako bombastično zagovarjal in toliko povzdigoval, da

je njegov nadepolni sin, katerega so popred tudi uže iz celjskega gimnazija zapodili, „deutsch-liberal“, da je jako izobražen, da je vrl Nemec, da tedaj sovraži vse, kar je slovanskega, in posebno kar je slovenskega, — da je sodnija slednjič zatoženca spoznala krivim in ga obsodila na 35 goldinarjev globe, ali 7 dnij zapora. Zagovornik dr. Gumplovicz zaslišavši to razsodbo pobere svoja kopita in tiho odide. Tako je bila končana obravnava zoper nadepolnega „Deutschliberalca“.

Iz Borovnice 10. septembra. [Izv. dop.] (Domačo veselico) nam je poklonilo zopet bralno naše društvo na Malega Šmarina dan zvečer. In bilo je tako lepo, prijetno na njej, da vsakdo, kolikor nas je bilo tedaj zbranih, vesel pripoveduje prijatelju ali prijateljici: dobro sem se imel, da nič tega! Temu pritrdila bi gotovo tudi izredna nam gosta g. prof. Jenko iz Gorice pa kneza-škofa kaplan g. Koblar iz Ljubijane, ko bi ju nam ne bil tako hitro v pričetkih veselja odpeljal brzovlak! Pa ne mislite, da smo imeli kak poseben program! Slovenci se uže brez programa lahko veselimo — programa potrebujemo kje drugje! Tako nič tiskanega nijsmo imeli, nič narejenega, vse je prišlo samo po sebi! Najpreje smo bili malo posegli po kuretni in tletini in po drugem, kar nam je pošiljala Koširjeva kuhinja — lepo skupno. Potem pa se je pričelo! Vse izvirno, iz življenja! Joža nam je pripovedoval, kako ga je pastirja še lisica s svojim repom rešila iz soda vinskega, kamer so ga bili utaknili Izanci (na resničnost te dogodbe pa ne prisegam! Op. pis.) —, Janez nam je slikal, kako je njega dni tolminski koš optiv nosil —, Danilo nas je z daljšim berilom prepričal, da je res treba v žalostnej tej dolini piti, dobrega vina piti (to se je tist večer vestno izvrševalo!) —, brata Janez in Franjo sta pa vmes delala napitnice — po zasluženji! Od srca smo se smijali!

Kadar pa je bilo količkaj duška, zapela se je pesen domača! Zdaj smo moški, zdaj tudi domača dekleta, časi pa tudi vsa pisana dvorana. Da, ta dekleta, domače naše pevke! Kako nas je to njihovo petje ljubo veselilo! In kako od srca smo hvaležni marljivemu g. učitelju Podkrajšku, da nam toli požrtvovalno vodi in goji domače petje v narodu, kakor žal! nihče se pred njim! Naprej! Za Boga, varujmo, kar je še našega in blažimo je! Petje, to je tudi narodna trdnjava. Bódi bolj in bolj veličastna in nerazrušljiva trdnjava ta slovenska!

so se veliki neredi, in krenil sem jo z nova nazaj proti domovju in po kratkem prestanku zopet v Milan, ki je moj glavni stan.

Kakor vidiš tedaj, nabralo se je v kratkem času od jednih Binkošti do družih v mojih dnevnicah obilo in seči hočem pozneje jednokrat na zanimivejše točke ter Ti jih priobčiti, ako te bodo zanimale.

Za danes stopi malo z menoj, da si ogledava krasno Firenco in še krasnejšo njeno okolico, kjer prebivam uže drugi mesec. Se vé, da čas nij ravno ugoden in da potujem po svojem veselji, ne izbiral bi si najbolj vročih poletnih mesecev za potovanje po srednji Italiji, kjer solnce neusmiljeno žge in pripeka. No, treba mi je iti, kadar me zove dolžnost in kamor me zove, in tako sem se moral napotiti iz Milana v Firenco v največji vročini in ravno ob pasjih dnevih popevati v „Politeama Vittorio Emanuele“.

Novošegna gledališča, takozvana „politeama“, zgrajena so uže večidel z namenom, da služijo tudi poletnim predstavam in imajo z ozirom na to izvrstno ventilacijo, tako da tudi v vročih poletnih mesecih nij neprijetno zvečer podati se noter, ker se predstave začenjajo še le pozno — ob polu devetih uri — in trajajo tudi čez polnoč; posebno če se morajo ponavljati posamezne točke, kar je pri Italijanih kaj priljubljena navada. Saj se še spominam one „Norme“, koju sva v dijaških svojih letih poslušala v Trstu, a trudna odšla iz gledališča o polnoči, ne da bi bila uže zvršena predstava.

Imeli smo tukaj par dnij prav afrikansko vročino in pihal je zares saharški žgoči veter, da tudi po noči nij bilo oddihljaja in smo zevali ko žejne vrane. A v kljubu temu bilo je še prilično dosti ljudij v gledališči, akoravno smo pevali uže desetokrat jeduo in isto opero.

Spominal sem se, kako preklicano prazno je bilo včasih ob delavnikih in to v zimskem hladnem času v našem domačem Talijinim hramu, akoravno so se igrale čisto nove igre. Saj zato pa je tudi poginila uboga slovenska muza na sušici in Bog zna, kdaj zopet oživi? To se mora priznati, da toliko naravnega čuta za umetelnost nahaja se težko kje drugod, nego v Italiji, posebno pa za muziko. Italijanu je gledališče tako rekoč potrebno, pri nas — smatra se za nekakov luksus*).

Pa dosti za danes. V prihodnjem listu popeljem te po Firenci. Do tačas bodi mi zdrav Ti in vsi dragi mi prijatelji.

Ves Tvoj stari prijatelj

Josip Nolli.

*) Mnozemu „narodnjaku“ (!) bila je ljubša klobasa in liter cvička, nego najboljša slovenska predstava.

Da se bomo ta večer pri loteriji s tancim trzajočim veseljem mudili in kratkočasili, kdo bi si bil to preje mislil?

Pa tudi za narod se je marsikatera še posebe rekla. Nad vse prijetno nas je iznenadil govor g. G. Jelovška z Vrhnik. Kako je uže dejal? Da, res — tisti nemškutarčki na slovenske Vrhnik (pravi duševni in politični evnuhi! Op. pis.) so kakor tisti črno-svetlo kebrli, ki se v razpokline skrivajo, boječ se — luči! Potem pa je g. govornik prešel na drugo primero in je znal lepo povedati, da tista pest smešnih nemškutarčkov na Vrhnik dela samo — pajčevino!! Če je pa tako, prosim vas, domoljubna gospoda Vrhniška, da vzamete metle v roke, pa jih obrišete jedenkrat, dvakrat tiste slovenske na šej domovini nečastne pajčevine! In kmalu bode jasno po vseh kotih, kakor se sicer lepej Vrhnik spodobil!

Tako nam je lepi večer donasal zapored prijaznih točk drugo za drugo, čisto smo v domačej tej zabavi pozabili na uro in prav lahko pogrešali nekaj tukajšnjih povablencev, katerim se grozno „nobel“ zdi, da se — „kujajo!“

Nu da, plesali smo tudi! Na svidenje!

Iz Trsta 8. sept. [Izv. dop.] (Pristavek k zadnjemu dopisu. — Zmes.) K zadnjič omenjenim premembam mej upravnimi c. kr. uradniki na Primorske bi imel še dostaviti, da je gospod Šemerl, okrajni glavar na Tolminskem, imenovan za namestniškega svetovalca. Najbrže so ga hoteli odškodovati z naslovom (kajti g. Š. ostane pri glavarstvu v Tolminu), ker je od njega dosta mlajši okrajni glavar grof Giovanelli imenovan za pravega svetovalca in poročevalca pri tukajšnjem namestništvu.

Tudi današnji dopis ne sme biti brez opombe o razstavi. Kamerkoli se dotični odbori obrnejo, povsodi nahajajo polno zaprek in težav. Slavni Montecuculi je rekel, da za vojsko je treba treh reči: 1) „denarja, 2) denarja, in 3) denarja“. Tako bi tudi mi klicali z dotičnimi odborniki, ki baje večinoma čutijo, da je za namerovano razstavo treba veliko denarja, prav veliko. Zdaj imajo baje okoli 95000 goldinarjev; vsota se po takem ne bode namnožila, če jej na vse bobnanje komaj okoli 800 goldinarjev pribonajo. Jaz bi dotičnim odborom in odsekom uže danes svetoval, naj se rajše razidejo, kajti vsakako drage razstave ne bodo napravili, če bodo celo uboge delalce in slabo plačane uradničke v Lloydovem arzenalu pritiskali, da bi za razstavo po dvojačah in kebrlih skladali. Tako so iz njih iztisčali res 78 trdo prisluženih goldinarjev! A danes dosta o tem, da me ne bodo moji nasprotniki (ki dopisnika „Slovenskega Naroda“ vohajo zdaj gori v hladnih gorenjskih gorah, zdaj mej nami tukajšnjimi narodnjaki, ki nečejo trobiti v njih počeni rog) na mah obkrivili, da razdiram razstavo ter tako kratim delalcem bodoči zaslužek!

Današnji „Triester Tagblatt“ pripoveduje, da si je naš g. namestnik kupil pri Barthlofu tik Ausséeja priljubljeno mu in zarad prelepega razgleda posebno prijetno in slovečo posestvo Rasmajrovo. Bog daj, da bi ne hodil bogati g. baron Depretis vsako leto tje le preletovat, ampak da bi se rajši stalno tja preselil. Primorski Slovani za njim gotovo ne bodo točili solza, če se prav zdaj nekateri kratkovidni narodnjaki in nekoji narodni šarlatani sladkajo zvitemu politiku. A po premodrem nauku predzadnje „Edinosti“ ne smem napadati repa. Res Salomonova modrost!

„Triester Tagblatt“ prijavlja tudi zanim-

ljiv uvodni članek o Slovanih, rekoč da zdaj nastopajo slovanski narodi v prvo vrsto mej narodi, da nič ne pomaga ves krik njih nasprotnikov, kajti narodni zakon jih tira na površje političnega življenja. A več drugi pot!

Izpod Moskve 8. septembra. [Izv. dopis.] (Rusk list o Preširnu.) V Moskvi izhaja po trikrat na teden list pod zaglavjem „Moskauer Deutsche Zeitung“, kojega urednika se kličeta Kicherer in Hannemann. Z visoko politiko se ta listič ne peča, pač pa prinaša razne novice, važne v kaceu oziru za njegove ali pa čisto nemške čitatelje v Moskvi, ali pa za one činovnike raznih rodov v Moskvi in okoličnici njenej, koji še svoje nekdanje nemške zveze niso pozabili, kar tudi pri nas gledé Nemcev traje dolgo. Včasih tudi priobči kak podlistek bolj ali menj zanimivega sadržaja. K poslednjega roda zabavnim literarnim plodom spadajo podlistki št. 71, 72 in 73 o začetku meseca julija pod naslovom: „Poetische Klänge vom Fusse des Triglav“, v kojih se govori o Preširnu in njegovej poeziji. Dasiravno je ta kratka karakteristika Preširna in njegove muze osnovana na ocenki gg. Stritarja in pokojnega Jurčiča, vendar je ona napisana v svojem rodu originalno, zanimljivo in darovito, čemer se ve da radi poverite, ako vam povem, da prihaja izpod peresa nekaj tako spretno iz Zagreba v vaš cenjeni list dopisovavšega gosp. Ivana Nagliča. Končno prosim oproščenja, da vam tak pozno soobščujem o tem; Nemcev nikoli nijsem ljubil, ne ljubim jih niti zdaj ne in se torej brigam zanje, kar najmenj morem. Dotične številke omenjenega lista prišle so mi v roke čisto slučajno po prijateljskej uslužljivosti.

—f—

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

V Vipavi, 14. septembra. Občine vipavske doline so danes c. kr. deželnega predsednika gospoda Andreja Winklerja imenovala častnim občanom.

Domače stvari.

— (Gospod dr. Janez Bleiweis vitez Trsteniški) se je z ozirom na svoja leta odpovedal namestovanju kranjskega deželnega glavarja.

— (Avstrijski notarji) se bodo v 28. dan t. m. sešli v Pragi, da ustanove „društvo avstrijskih notarjev“, katerega sedež bode na Dunaji. Vsled tega so včeraj tudi kranjski notarji zborovali v Ljubljani, da določijo način, po katerem bi se kranjski notarji udeležili osnivalnega notarskega shoda v Pragi. Skleneno je bilo, da pojdeti g. dr. Schmindinger, notar v Kameniku in g. dr. Vok, notar v Vipavi, zastopat kolegij kranjskih notarjev. Najbrže se pa gospodoma pridruži še g. Janko Krsnik z Brda.

— (Kmetska posojilnica za ljubljansko okolico.) V nedeljo 18. t. m. bode posvetovanje o ustanovi te posojilnice. Povabljeni so k temu shodu, ki bode ob 9. uri dopoldne pri županu g. Janezu Knezu v Šiški, mnogi župani in veljavni možje.

— (V tukajšnji nunski samostan) so bile predvčeranjim slovesno sprejete Alenka Špelar z Iga, Neža Grošelj iz Doba in Josefa Hudovernik iz Radovljice. Milostivi gospod knezoškof je za sprejemanja imel govor v slovenskem in nemškem jeziku. Obitelji vseh treh novih nun so bile jako številno zastopane in nunska cerkev tudi družega ljudstva natlačeno polna.

— (V ljudske kuhinji) dobivajo dijaki za 3 gld. na mesec ali za 10 kr. na dan opoludne kosilo, namreč juho, goveje meso in priluhbo. Večerja velja 4 ali 6 krajcarjev. To je lepa podpora za ubožne dijake, katerim vrhu tega nij treba v dotiko priti z drugimi obiskovalci ljudske kuhije, ker so za dijake opredeljeni posebni prostori.

— (Kranjski čebelarji) so se v ponedeljek o češplevem sejmu po starem običaji zbrali pred frančiškansko cerkvijo, da določijo ceno medu. Prišlo jih je nad sto, največ z Gorenjskega. S pridelkom niso bili povsem zadovoljni, akopram je bil nekoliko boljši ali vsaj enak lanskem. Najugodnejši čas paše, kadar ajda cvete, je motil mrzel veter, „Gorenjec“, tako da so čebelarji šteli le tri do štiri dobre dni. Cena se je določila na 18 gld. za stari cent in nekateri je dopoldne mnogo nakupil po tej ceni. Popoldne pa je cena padla uže na 17 gld., ker se je ponujalo obilo blaga.

— (Češpljev veliki sejem) je bil prilično dobro obiskovan. Goveje živine prignalo se je nad 400 glav, tudi nekaj lepo rejene. Cene so bile jako visoke; tukajšnji mesarji, pa tudi kupci iz Trsta, Gorice in Reke, so precej nakupili. Konj se je prignalo na sejem kakih 300, mej njimi jako mnogo kobil z žrebetom, katere so se prav dobro plačevale. Koroški barantači zlasti so kupili dosti konj. V obče pa nij prišlo na ta sejem toliko kmetškega ljudstva, kot druga leta, čemer je bilo nekoliko krivo deževno vreme zadnjih dni. Kupčija sploh torej nij bila nič kaj živa.

— (Vojniške vaje na Gorenjskem) so končane. Predvčeranjim so se v Ljubljano vrnili oddelki, katerim je ostati tukaj, namreč topničarji, domači rezervni pešpolk št. 17 in jeden bataljon 26. pešpolka veliki knez Mihajl s polkovim štabom in glasbo.

— (Fotografski sleparji) se na Kranjskem uže nekaj časa klatijo po deželi in jako potrebno je, da občinstvo opozorimo na te baže rokavnjače. Ti ljudje ne znajo nič fotografovati, nego samo pro forma, na videz, nekaj delajo, kakor bi bili fotografi, dadé plačati si nekoliko podob in pravijo, da jih bodo izdelali v Ljubljani in potem po pošti poslali. Nazivljejo se v obče ljubljanskimi „fotografi“ in zlorabijo znanih fotografov imena, kakor g. Pogorelca in dr. A. Osleparjeni zaman čakajo na podobe, katere so uže plačali, in na posled pridejo v Ljubljano k fotografu, katerega ime jim je bilo povedano, pa zvedó, da so bili opeharjeni. Torej je jako previdno, da človek plača še le, kadar dobi, kar je naročil.

— (Volitev v tržaške okolici.) V nedeljo je bil na Opčini za V. volilni okraj v mestni, oziroma deželni zastop tržaški zopet izvoljen — g. dr. Bisiak. Njegov protikandidat je bil g. Malalan, narodnjak. Na Primorskem, kakor je videti, še nij konec zmešnjav!

— (Iz Gorice) se nam piše: Porota je mladega moža, ki je bil tožen, da je skušal slovenskega kmeta okraštiti in tudi goljufal z nekimi šivalnimi stroji — osvobodila. Zahvaliti se ima zatoženec za svobodo svojemu zagovorniku, advokatu Frapportiju. G. dr. Frapporti, goriški odvetnik, je sin slavnoznanemu italijanskemu učenjaku in pisatelju prof. Frapportiju. Zagovarjal je svojega klijenta v prekrasnej italijanščini ter iz psihološkega stališča fulminantno pobijal državnega pravdnika g. Doljaka (brata našej pisateljici Pavlini Pajkovej). Mladi advokat dr. Frapporti sluje kot

prvi odvetnik v Gorici in je zmožen tudi našega jezika. Škoda, da „Soča“ molči o teh porotnih obravnavah, da si bi z obširnejšimi poročili silno ustregla naročnikom svojim.

— (Iz toplic.) V Slatini se je število letošnjih obiskovalcev do 7. t. m. povzdignilo še na 2032; v Krapini jih je bilo do 15. m. m. 1364, v toplicah pri Laškem trgu do konca avgusta 376.

— (Naš dopisnik „s pota“,) g. dr. „Ahasverus“ se je te dni, kakor smo zvepli iz prijateljskega pisma, na povratu s svojega potovanja mudil v Zagrebu, od koder je bil namenjen v Budimpešto.

— (Pro domo.) Iz včerajšnjega „Slovenca“ smo zvedeli, da se je „Laib. Wochenblatt“ baje nekaj z nami bavil v svoji poslednji številki. Mi „L. W.“ nikoli ne vzamemo v roke niti ta pot ne pojdemo iskat ga, nego samo „Slovenca“ povemo, da nam je toute mème chose, kaj „L. W.“ o nas piše, ali nas hvali ali pa graja.

Razne vesti.

* (Nabor za češko narodno gledališče.) Iskre, katere so pred mesecem dni bruhale iz gorečega narodnega gledališča, dragotine češkega naroda, zanetile so na vseh krajih v čeških srcih plamen nečuvnega navdušenja in brezprimernega rodoljubja. Komaj mesec dni je po požaru in za gradnjo novega narodnega češkega gledališča je darovanih: od cesarske rodovine 25.000; v administraciji „Pokroka“ 89.938; v administraciji „Narodnih listov“ 171.639; v administraciji „Politike“ 86.319; v administraciji „Čeških novic“ 3.912; pri mestnej blagajni v Pragi 61.000; pri gledališki blagajni 35.000; od Praške občine 50.000; od mestne hranilnice v Pragi 50.000; obljubljenih in še neplačanih 60.000; zavarovalna odškodnina znaša 275.000; za ostalo železo in kovino se bode skupilo 10.000; torej je uže na razpolaganje skupaj 917.808 gld. znesek, na kateri je in more biti ponosen ne samo vsak Čeh, ampak vsak Slovan! Nekateri v Ljubljani bivajoči Čehi so v isto svrho dozdaj nabrali okoli 130 gld.

* (Hrib se je zrušil) zadnjo nedeljo o 1/2 6 uri zvečer nad vasjo Elm v Švicarskem kantonu Glarus ter baje 200 ljudi in 30 hiš zasul. Vsa dolina je poplavljen.

* (Prebivalstvo v Indiji.) Vicekraljevina Indija šteje 252.541.210 duš, torej od leta 1871 več 12.708.565 duš.

Listnica uredništva. Gospodu —f— izpod Moskve: Ne vemo, kje je zdaj g. N—č, pa bomo skušali zvedeti. Z dopisi nam boste vrlo ustrezali —lepo prosimo!

Gospodu S. K. v K—: Vašej želji bomo ustregli, a odgovornost prepuščamo imenovanim možem.

Gospodu A. Ž. v Pr—: Poslednjega dopisa ne moremo sprejeti, ker se nam T. občinskega zastopa sklep ne dozdeva niti krivičen niti neumen. To Vam z ozirom na željo, ki ste jo izrekli jedenkrat, naznaniamo izjemoma in pristavljamo, da v obče ne moremo opravičevati se vsak pot, ali bomo sprejeli kak dopis ali ne, pa zakaj ga ne sprejmemo. Pri dnevnikih to nikjer nij navada niti biti ne more —kam bi prišel urednik!

Gospodu A. Žg. v P—: Akopram se popolnem skladam z Vašim člankom: „Prosim, posluš!“ vendar ne moremo priobčiti ga, ker „Sl. N.“ po naših mislih —kot stranka v pravdi— ne more sprožiti te stvari, zlasti anonimno ne.

Gospodu J. N. v Crevalcore: Srčen pozdrav. V ponedeljek zjutraj so trije ljubljanski znanci za nekaj tednov odrinili v Italijo; morda se kdaj snidete! Več pismeno, če bode mogoče. Naročnina plačana do dne 30. septembra t. l.

Dunajska borza 14. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	75 gld.	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	76	80	
Zlata renta	93	50	
1860 drž. posojilo	130	25	
Akcije narodne banke	829		
Kreditne akcije	346	90	
Londona	117	80	
Srebro			
Napol.	9	35 1/2	
C. kr. cekini	5	56	
Državne marke	57	50	

Naznanilo za dame.

Radi lagotnosti čestitih gospij sem v Pragi ustanovil zalogo **popolnem volnenih črnih cachemirov** iz svoje greiške tovarne in jih razpošiljam kakor do zdaj, **kolikor metrov se želi; vzorec pošljem na zahtevanje** gratis in franco.

(523) Naslov: N. Steinhart v Pragi.

Emilija Zetinovich

začne poučevati na glasoviru po Buwajeveji slavnej učnej metodi s 1. oktobrom. Oglasila se sprejemajo vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

(512—3) E. Zetinovich, Kongresni trg št. 3, III. nadstropje.

Šolske knjige,

kakor tudi vse druge šolske potrebščine priporočajo podpisani p. n. roditeljem in učiteljem.

(519—3) M. Gerber, Kongresni trg št. 4.

Posestvo na prodaj!

Na Dolenjskem, četrte ure od Kostanjevice je **lepo posestvo** (hiša, druga poslopja, njive, travniki, vinogradi in hosta, skupaj blizu 300 oral) po najnižji ceni na prodaj. —Natančnejše pogoje pové gospod **Franjo Gregorič** v **Krškem** na Dolenjskem. (513—3)

Šolske knjige

za vsa tukajšnja učiteljišča, kakor tudi za kranjski gimnazij, najnovejše izdaje in antikvarne, trpežno vezane po najnižjih cenah imam v zalogi in ob enem zalogo **šolskih potrebščin** priporočam

J. Giontini,

(510—5)

Mestni trg št. 17.

N. B. Kupci vseh knjig za jeden razred dobijo „knjižico za učence v Ljubljani“ zastoj.

Fin med v satovji

dobiva se pri

(526—1)

Oroslavu Dolenci v Ljubljani.

Dva dijaka

se sprejmeta v popolno oskrb v hiši št. 1 v gledališki stolbi, prvo nadstropje (521—2)

2000 gld.

leško na leto zaslužijo **gostilničarji in kupčevalci**. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštnem podvzetju: **F. Schlosser, Trst.** (419—43)

Véliki požar v Londonu,

ki je vse fabriške prostore, stroje itd. prve angleške fabriške družbe za izdelovanje stvari od britanija-srebra popolnem uničil, uzrok je, da se družba razide, ker bi obnovenje velikanske naprave preveč stalo. Zarad hitrejšje likvidacije se bode od denes naprej blago iz jedine izvanjske zaloge na Dunaji za **polovico cene** razpošiljalo.

Samo za **14 mark**, to je komaj za polovico vrednosti, dobi se naslednji izvrstni obedni service od britanija-srebra, ki je preje veljal 30 mark, **ter se jamé, da ostane bel.**

- 6 obednih nožev z izvrstnimi jeklenimi klinami,
- 6 vilic od pravega brit.-srebra,
- 6 mas. žlic od brit.-srebra,
- 12 finih žlic od brit.-srebra,
- 1 težak zajemalec za juho od brit.-srebra,
- 1 mas. zajemalec za mleko od brit.-srebra,
- 6 finih cizeliranih tabletov,
- 6 izvrstnih kristalnih podstavkov za nože,
- 6 lepih mas. kozarčkov za jajca,
- 1 izvrsten poprjak ali sladkornik,
- 1 fin precejevalnik za čaj,
- 2 krasna salonska namizna svečnika.

54 kom.

Vsi tu navedeni 54 kom. krasni predmetje stojé samo

14 mark.

Naročbe po poštnih nakaznicah ali z vposlanjem vsote izvršuje, dokler je kaj blaga

Britania-Silber-Depôt

C. Langer, Wien,

II., Obere Denaustasse 77.

Da je blago izredno po ceni ter izvrstno, o tem se vsakdo more prepričati brez stroškov, ker se brez ovir v 10 dneh service nazaj vzame, če se ne dopade, in povzeta svota se takoj nazaj pošlje.

!!Svarilo!!

Za to ceno se več kot 54 komadov **reelnega blaga** ne more dati, zato svetujemo, naj se take sleparske anonce prezirajo, ki se v novejšem času prikazujejo. (334—14)

Tuji.

12. septembra:

Pri **Slonu**: Gornik iz Šent Martina. — Perne iz Vipave. — Serra, Panzera iz Trsta. — Gustin iz Metlike. — Kirchner z Dunaja.

Pri **Makso**: Alberico iz Pariza. — Smrekar, Kameroner iz Trsta. — Jaklič iz Steyra.

Kdor hoče

(389—21)

slabe zobe

ohraniti, izpale nadomestiti z umetelnimi, dobi sovet in pomoč pri

Ehrwerthu, zdravniku za zobe, gospodrska ulica št. 1.

Za jesensko saisono.

Najnovejše

dežne plašče za otroke, deklice in gospe, jacquete, paletote in manteauxe

v velikej izbirkí po zeló nizkeji ceni prodaje

Hugo Fischer, (522—1)

v Ljubljani, Preširnov trg.

Za jesensko in zimsko saisono

dobili smo ravno kar bogato izbirko **lepe in trpežne robe za obleko** in priporočujoč p. n. občinstvu najokusnejše, najmodnejše in cene izdelke, prevzemamo tudi robo za narejanje obleke.

Spoštovanjem

J. Casermann & Comp.,

gledališka ulica, v Pavšinevoj hiši.

(526—1)

Za jesensko in zimsko saisono

dobili smo ravno kar bogato zbirko cene, modne, solidne, to in inozemske **robe za obleko**, katero najtopleje priporočamo p. n. občinstvu, obetajoč največjo postrežbo in najbolj modno fačono. (503—4)

Predstojništvo „uniji krojačev“.